

La pau sigui amb tu?

Personalitats civils i religioses internacionals van signar el passat 10 d'abril de 2008 la "Declaració de Montserrat" com una invitació a no relacionar religions i violència i alhora per fer front a les dificultats que amenacen la Humanitat.

La "Declaració de Montserrat" demana als ciutadans que s'impliquin en la resolució dels conflictes

Federico Mayor Zaragoza
president de la Fundació Cultura de Pau

De debò volem la pau que ens desitgem? *Salam, shalom...* (pau) i, a continuació, la intransigència, l'enfrontament, la confrontació. "Si vols la pau, prepara la guerra", ha estat l'adagi pervers que, per a benefici dels productors d'armament, s'ha utilitzat des de l'origen dels temps per part del poder, que disposava, com un supòsit inqüestionable, de les vides dels seus vassalls. I així fins aquestes turbulentes, però esperançadores albors de segle i de mil.lenni, perquè s'ha guanyat en consciència global i coneixement profund de la realitat; perquè la moderna tecnologia de la comunicació permet la participació no presencial, cosa que enfortirà l'autenticitat democràtica, i perquè --dada que és molt rellevant-- la dona ampliarà en pocs anys el magre 5% que té avui dia com a percentatge d'influència en la presa de decisions. I la conclusió serà que la humanitat prendrà a les seves mans les regnes del seu destí i farà possible, per fi, l'inici de la Carta de l'ONU: "Nosaltres, els pobles..."

Sí, seran els pobles, la societat civil, la que anirà constituint progressivament democràcies genuïnes, en què els votants comptin, a més a més de ser comptats en les eleccions, en què siguin tinguts en compte cada dia i no solament en el moment de fer el recompte. El gran canvi serà la transició de súbdits a ciutadans, d'una cultura d'imposició i violència a una altra de conversa i conciliació, de la força a la paraula. De preparar la guerra a preparar la pau. "Si vols la pau, ajuda a construir-la amb el teu comportament quotidià", sent actor i no espectador impassible i pusil·lànim. El temps del silenci s'ha acabat, tant a escala personal com, sobretot, institucional. M'agrada repetir que el silenci dels silenciosos és més oprobios que el dels silenciats. Atrevir-se a saber... i saber atrevir-se per contrarestar l'omnímode i omnipresent poder mediàtic que ens omple d'angoixa i ens uniformitza, fins al punt d'acceptar el que és inacceptable (gastar diàriament 3.000 milions de dòlars en armes, sense comptar amb el disbarat dels escuts antimíssils, mentre cada dia moren de fam 60.000 persones).

Distrets, no veiem el que és invisible, ordinari. Només veiem el que és visible, les informacions que descriuen *l'extra-ordinari*, l'insòlit, l'atípic. És necessari comportar-nos educadament, és a dir, en virtut de la nostra pròpia reflexió, "dirigint amb sentit la pròpia vida". És necessari anar posant tantes coses alterades al seu lloc: els valors democràtics --que, segons la Constitució de la Unesco del 1945, són la justícia, la llibertat, la igualtat i la solidaritat-- en lloc de les lleis del mercat, que, com era previsible, han ampliat les bretxes i les diferències socials en comptes de reduir-les; una ONU forta en què es trobin representats "els pobles" i que compti amb els recursos personals, financers i tecnològics que li permetin tenir l'autoritat democràtica que no tindrà mai la fórmula plutocràtica dels G-7/G-8; una economia de des- envolupament global --amb grans inversions en fonts d'energia renovables i de baixíssim cost que permetin un accés generalitzat a béns materials, la producció, el transport i reciclatge de l'aigua per a tothom, la vivenda...-- en lloc de l'actual economia de guerra i especulació, que concentra la riquesa cada vegada en menys mans.

No hi ha economia de guerra sense guerra, sense preparació per a la guerra, sense pretextos per armar-se fins a les dents. Els únics que són capaços d'oposar-se a aquesta inèrcia colossal són "els pobles", és el poder ciutadà, una societat civil conscient que no es deixi enredar, que no recolzi més que els governants que, amb valentia, estiguin decidits a la posada en pràctica dels principis universals tan lúcidament expressats a la Carta de l'ONU i a la Declaració dels Drets Humans.

La política s'ha de basar en uns principis ètics que estan generalment acceptats. Incorporar-hi uns determinats valors religiosos és inadequat i perillós, com també ho és --i l'experiència actual ho demostra-- basar l'acció política en aspectes estrictament econòmics. "És d'enzes confondre valor i preu", va sentenciar **Antonio Machado**.

Per això era tan necessària i oportuna una declaració en la qual l'excusa del xoc de civilitzacions quedés definitivament exclosa i es fes --des de la serenitat acreditada de Montserrat-- una crida ferma a la implicació ciutadana, a l'assumpció de responsabilitats per part de tothom. Si unim les nostres veus i mans, obertes, esteses, mai més alçades, aleshores aconseguirem, en un gran clamor popular, reorientar els erràtics rumbos presents.

La Declaració denuncia la informació enganyosa que es difon sobre les causes dels conflictes i demana, d'una manera molt concreta, l'aplicació urgent d'una solució política per a la dramàtica i inacabable situació al Pròxim Orient, així com en altres llocs del món. Creients o no, els éssers humans han de ser respectats de la mateixa manera i involucrar-se en accions solidàries amb els més necessitats.

L'única condició per al diàleg obert a totes les opinions és la no-violència, la no imposició. "Tots al mateix vaixell --**Jesús, Buda, Mahoma**--. Tots tenim el mateix destí", va subratllar en la reunió de Montserrat l'expresident de l'Iran, **Mohammad Khatami**. En el mateix vaixell, amb el mateix rumb. ¿Tan difícil és provocar "l'explosió espiritual" de la qual parlava **Federico García Lorca**, que significaria canviar la força per la paraula? Les religions han de disposar d'eficients mecanismes de contacte i interacció --com estableix la declaració, per al seu eficaç seguiment-- amb l'objectiu d'evitar prejudicis i estereotips i ser capaços de contribuir a la construcció d'un futur comú on el desig de pau deixi de ser una salutació per convertir-se en tota una realitat.